

[Justitsministeren]

kunne man risikere noget, der ville være særdeles uheldigt for dem, man kan kalde forbrugerne i sagen. Derfor er der udført et arbejde med at kortlægge det.

Det er rigtigt, som det blev sagt, at jeg har lagt mig meget tæt op ad betænkningen, men det skyldes, at jeg synes, at der er udført et udmærket arbejde af dem, der har medvirket til at skabe betænkningen.

Jeg mener bestemt ikke, det er et resultat, der vender sig imod de private vagtkorps. Som næsten alle har sagt det her i dag, respekterer man deres arbejde, men man mener, det er rigtigt, at de får autoritet omkring deres virksomhed, så folk kan være sikre på, at der er foretaget en undersøgelse af deres forhold, så man ikke risikerer, at det er de forkerte, der kommer til at udføre den opgave at værne om folks boliger, ejendomme m.v.

Fru Joanna Rønn stillede spørgsmålet, om vi skulle udvide det til låsesmede. Nu har der ikke på det område været kriminalitet af nogen betydning i hvert fald, således at man kunne sige, at man af den grund skulle foretage udvidelsen. Men det er vel noget, man kan se på i udvalget. Jeg vil lige tilføje, at hvis man skal have låsesmede med ind under en eller anden form for autorisation, så er det altså ikke sikkert, at det naturligt hører under justitsministeriets område. Så er det muligt, man må sige, at det er mest naturligt, at det er under industriministerens område.

Men jeg går ud fra, at det bliver drøftet i udvalget, og skal så bare sige tak for den tilslutning, der har været til lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 118:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om handelsregistre, firma og prokura, lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber og lov om forsikringsvirksomhed. (Retternes stedlige kompetence i borgerlige sager, EF-domskonventionen).

(Fremsat 15/1 86).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 119:

Forslag til lov om EF-domskonventionen m.v.

(Fremsat 15/1 86).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Korneliusen (S):

Til drøftelse her i dag er dels lovforslaget om EF-domskonventionen, dels et lovforslag om visse ændringer i retsplejeloven m.fl. love, begge med baggrund i retsplejerådets betænkning nr. 1052/1985.

Jeg skal straks på socialdemokratiets vegne give justitsministeren den melding, at vi er positive over for begge lovforslag og finder dem velegnede til en detaljeret behandling i retsudvalget. Jeg skal i den forbindelse tillade mig personligt at sige, at jeg håber, justitsministeren og embedsmændene har fuldt overblik over lovforslagene, og at jeg håber, vi andre får det inden tredje behandling.

Når det er sagt, vil jeg godt udtrykke den generelle holdning til begge forslag, at de er teknisk meget komplicerede og derfor for forbrugeren vanskelige at håndtere uden sagkyndig bistand. Dertil kommer, at selv om ministeren i sin fremsættelsestale understreger, at der er foretaget sproglige moderniseringer, så vil jeg nu alligevel hævde, at affattelsen visse steder er unødvendigt kompliceret. At min opfattelse deles af andre, fremgår bl.a. af flere af høringssvarene, eksempelvis svaret fra Provinshandelskammeret. Jeg citerer: »Man må imidlertid konstatere, at det efter det foreliggende forslag bliver mere end vanskeligt for alle andre end eksperter at

[Korneliusen]

forstå forholdet mellem...«. Teksten fortsætter med en henvisning til det konkrete sted.

Jeg tror faktisk, den samme tanke har strejft ministeren ved gennemlæsningen, udtrykt indirekte i den skriftlige fremsættelse: »Det er ... et meget teknisk og yderst kompliceret regelsæt.«

Jeg er enig i det synspunkt. Jeg går ud fra, at jeg kan få ministerens tilsagn om, at vi også tager en gennemgang af lovforslagene set under en rent sproglig synsvinkel.

En vedtagelse af domskonventionen gør det muligt for Danmark at tilslutte sig et bredt europæisk samarbejde om civilretlige spørgsmål. Jeg vil i den forbindelse gerne understrege vigtigheden af, at andre europæiske lande end EF-lande tilslutter sig konventionen. Ikke mindst lægger vi i socialdemokratiet vægt på, at de nordiske lande tilslutter sig.

Om domskonventionen i øvrigt kun dette, at det vil styrke klarheden og sikre mod senere fortolkningsproblemer, hvis det direkte fremgår af lovteksten, inden for hvilke områder domskonventionen finder anvendelse.

Til lovforslaget om ændring af retsplejeloven m.fl. love følgende bemærkninger:

Det vil være socialdemokratiets politiske udgangspunkt i de kommende forhandlinger om lovforslaget, at forbrugers retsstilling og adgang til at anvende reglerne gøres bedst mulig. Som et eksempel på denne tankegang vil jeg pege på den foreslåede § 240, hvoraf det fremgår, at staten har hjemting i den retskreds, hvor den myndighed, som stævnes på statens vegne, har kontor. Her bør der efter vor opfattelse være mulighed for, at sagen anlægges ved sagsøgtens hjemting, altså af hensyn til forbrugeren. Lignende betragtninger kunne gøres gældende for andre paragraffer.

Lignende betragtninger gør sig også gældende om den foreslåede § 244. Jeg skal her nøjes med at henvise til Forbrugerrådets synspunkter, som de fremgår af høringssvaret.

Uden sammenligning i øvrigt tillader jeg mig at erindre justitsministeren om den løbende diskussion, vi har om det almindelige menneskes benyttelse af det danske retsvæsen. Jeg tænker på voldsofre.

Afslutningsvis skal jeg også tillade mig at fremføre det synspunkt, at forbuddet imod forudgående aftaler om værneting også bør

komme til at omfatte individuelle arbejdskontrakter.

Med disse bemærkninger skal jeg give mit tilsagn om en velvillig behandling i retsudvalget.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg skal ligesom den socialdemokratiske ordfører ikke gå i detaljer med disse lovforslag, og jeg vil naturligvis lægge mig tæt op ad ministeren også og sige, at det er teknisk vanskelige og komplicerede regler. Vi venter at få den uddybning i retsudvalget, som er nødvendig til dette lovforslag.

I øvrigt kan jeg på det konservative folkepartis vegne give tilsagn og ligeledes på vegne af kristeligt folkeparti, hvis ordfører er forhindret i at være til stede.

Den enhed i domskonventionen, som der lægges op til i lovforslag nr. L 119, anser jeg for et væsentligt element, og moderniseringen af reglerne i retsplejeloven i lovforslag nr. L 118 mener jeg også har fået en rimelig udformning.

Der har været enkelte af dem, som er blevet hørt, der har været uenige; også det vil vi kigge på i retsudvalget, men vi kan som sagt som helhed give vores tilsagn.

Bjørn Elmquist (V):

Lovforslag nr. L 118 er nok et lovforslag, som vil have svært ved at vinde den store interesse i offentligheden, men jeg tror nok, at mange stud.jur.er og cand.jur.er i forskellige egenskaber og funktioner vil studere det med den største interesse.

Om det, som nævnes først i fremsættelses-talen, de sproglige moderniseringer og redaktionelle ændringer, synes vi, det er godt, at man går i den retning. Det er jo ligefrem forbrugervenligt, og der var måske mulighed for at gå endnu videre på dette område og andre steder. Men jeg er sikker på, at man i justitsministeriet er ganske opmærksom på behovet for at få gjort mange af disse gamle regler mere forståelige. Men der er selvfølgelig også en risiko ved de sproglige moderniseringer; man skal være meget varsom med ikke at komme til at ændre på årelang praksis, som har bundfældet sig.

For så vidt angår det mere substantielle synes vi i mit parti, at det nye værneting i sagerne om forbrugeraftalerne lyder ganske

[Bjørn Elmquist]

fornuftigt og går i retning af den tendens, som jeg også nævnte for så vidt angår moderniseringerne og de sproglige forenklinger, altså en større forståelse for den almindelige borgers, den almindelige forbrugers ønsker. Forbuddet imod en forudgående aftale om værneting i sager om forbrugeraftaler opfatter vi da nærmest som en forbrugerbeskyttelse. Jeg hørte det, som den socialdemokratiske ordfører sagde, men venter naturligvis med hensyn til dette på justitsministerens svar på, om det virkelig er omfattet; sådan har vi nu ikke opfattet det. På den anden side må vi også sige, at vi ikke har underkastet det en større, grundig juridisk vurdering. Jeg vil gerne høre, hvad justitsministeren siger om det.

Jeg skal blot om det internationale sige, at det er vi helt med på. Som der står i fremsættelsestalen, vil det lette det internationale samarbejde på den civile retsplejes område og falder i tråd med regler, der allerede gælder i forhold til en række andre lande, først og fremmest de nordiske. Og så oplyser justitsministeren, at foruden EF-landene – hvilket jo nu betyder, at der er 12, der kan få klaret dette – har lande som Finland, Norge, Sverige og Schweiz vist stor interesse for at blive omfattet af domskonventionens regler.

Jeg ved, at der også i andre lande i Vesteuropa end dem, der er nævnt her, er interesse for at deltage, og i det juridiske udvalg i Europarådets parlamentariske forsamling er der flere – og det er parlamentarikere, der sidder dér – der har været inde på tanker om, at man måske kunne gøre dette til en slags Europarådskonvention. Da man har en særlig ekspertkomité, hvori der også er danske medlemmer – jeg tror endda, at nogle af de embedsmænd, der er til stede her i salen, sidder i det på Danmarks vegne – vil jeg høre, om dette er et emne, man kunne overveje at tage op i det civile retlige samarbejde, som findes i Europarådet. Så kunne vi nemlig også få lande som Østrig med, og man kunne i det hele taget åbne det for notifikation fra alle de 21 Europarådslande, i det omfang de måtte være interesserede.

Det synes jeg ville falde smukt i tråd med det, som justitsministeren skriver til sidst i sin fremsættelsestale om, at det derfor med tiden kunne blive et meget væsentligt element i det civile retlige retssamarbejde i hele Europa.

Leif Hermann (SF):

Hr. Bjørn Elmquist sagde, at stud.jur.er og cand.jur.er sikkert ville studere disse lovforslag med interesse og givetvis da også det, der bliver resultatet, når forslagene er vedtaget her i folketinget.

Jeg må bekende, at jeg hører til den gren af den menneskelige race, som er belastet med en juridisk embedseksamen, og disse lovforslag giver mig nogle ualmindelig ubehagelige minder om tildragelser i min fortid, som jeg egentlig havde troet var fortrængt. Så dukker det pludselig op igen i form af to lovforslag fra justitsministeren, og så skal man til at tage stilling til det ualmindelig indviklede, der handler om civilprocessen og dele af den internationale privatret. Det er ikke nemt. Det, der var grupp vækkende dengang, er formentlig stadig væk grupp vækkende; det er det i hvert fald for mit vedkommende.

Ledetråden for en folkesocialistisk ordfører i en sag som denne må jo være at prøve på at hitte ud af, om justitsministeren forsøger, ligesom regeringen i øvrigt, at skabe en favorisering af de bedrestillede her i landet på bekostning af dem, der ikke har fået nogen særlig lettelse i at være dansker. Jeg må indrømme, at jeg ikke kan se, at ministeren er faldet for fristelsen, selv om emnets tyngde og grad af uforståelighed måske nok kunne indbyde til det.

Meningen med lovforslag nr. L 118 er, så vidt jeg kan se, at man også på dette område skal have det lidt lettere som dansker, hvis man nu ellers hører til de danskere, der involverer sig i retssager, og det hænder jo da for nogle.

Det forenkler, så vidt jeg kan se, de gældende regler for, hvor sager kan og skal anlægges, hvis man ellers ikke kan blive enig om et bestemt værneting.

Efter bemærkningerne er hovedreglerne i den gældende ordning opretholdt, men forenklet. Hertil kommer så angiveligt, at der er kommet et par nyskabelser, som nok synes at gå i mere forbrugervenlig retning: filialværnetinget og forbrugerværnetinget. Et af de hovedkriterier, vi vil lægge vægt på, nøjagtig ligesom socialdemokratiets ordfører, er: er dette her en forbedring for den enkelte forbruger, for så vidt forbrugeren kommer ud i konflikter med modparten?

[Leif Hermann]

Eksemplet med forbrugerværnetinget har jeg prøvet på det forhold, at man undertiden får tilsendt reklamemateriale fra udlandet og i øvrigt også fra indenlandske firmaer, og jeg kan forstå – men det er muligt, at jeg har misforstået det – at det er sådan, at man så skal kunne anlægge sag dér, hvor man selv bor, altså dér, hvor materialet er havnet. Det er endnu en lille lettelse, og det er da godt nok.

De hidtil fremførte bemærkninger er jo ikke udtryk for nogen udtømmende opvejning hverken af principper eller af detaljer, men på den baggrund – jeg har været inde på det – kan jeg på mit partis vegne godt tilsige lovforslaget vores positive medvirken under udvalgsbehandlingen. Muligvis kan det have den givetvis ikke tilsigtede, men meget velkomne bivirkning, at en retspolitisk ordførers civilprocesretlige mareridt kan forvandles til en noget dybere gående indsigt i problemerne.

Med hensyn til EF-domskonventionen må man jo nok sige, at når der står »EF« på et stykke papir i dag, så kan gemytterne let blive lidt uforsonlige, så det er egentlig helt rart her at kunne behandle et lovforslag, der bærer »EF« i overskriften, uden at man omgående får kedelige mindelser.

Ministerens lovforslag nr. L 119 drejer sig, så vidt jeg kan konstatere, om det problem, der opstår i det internationale handelssamkvem, nemlig at aftaleparterne ikke kan blive enige og så må gå til retten. Hvor skal sagen så anlægges? Hvilke udenlandske domme kan anerkendes her i landet? Hvorledes kan udenlandske domme fuldbyrdes? Det er selvfølgelig nødvendigt at have sådanne regler, og det er der ikke noget grimt i at EF også beskæftiger sig med.

Den konvention, som lovforslaget gør til en del af dansk ret, ligger jo på linje med andre konventioner som den nordiske domskonvention, Haagercivilproceskonventionen osv. Derudover har den det sympatiske ved sig, at dens regler også er åbne – så vidt jeg da kan se af bemærkningerne – for andre lande. Den har åbenbart øvet en vis tiltrækning på Finland, Norge, Sverige og Schweiz, og det er da også godt nok, det kan vi slet ikke indvende noget imod.

Men i øvrigt må jeg sige, at på samme måde som i det foregående lovforslag må man også her i betydelig udstrækning forlade sig

på, at justitsministeren ikke binder én noget på ærmet. Den meget lange og stive konventionstekst, som nogle, formentlig med et skummelt grin, har føjet som bilag til lovforslaget, er jo tydeligvis ikke forfattet af Mordersmål-Selskabet. Jeg har lavet en test på det og konstateret, at den såkaldte læsbarhedsindeksværdi ligger omkring 70, og det er for feinschmeckere; det er ikke for almindelige folketingsmedlemmer eller for almindelige mennesker for den sags skyld.

Jeg har dog en enkelt bekymring, og det er det, at fortolkning af konventionens bestemmelser suverænt er overladt til EF-Domstolen i Luxembourg. Det står der i hvert fald i en af protokollerne, som ved hjælp af befuldmægtigede er underskrevet af en masse kronede og ukronede hoveder. Vores egen højesteret er jo generøst tildelt retten til at anmode Domstolen, der i konventionens indledning staves med stort D, om at træffe en såkaldt præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningssspørgsmål. Det er muligt, at det ikke kan være anderledes, men det svækker i hvert fald min fornemmelse af, at højesteret er den øverste. Det er ikke sådan længere, at højesteret altid er højeste ret, og det kan man godt blive lidt betænkelig ved. Hvad det indebærer på længere sigt, må vi så kigge på i udvalget, men jeg går ud fra, at når det drejer sig om konventioner, så er det enten for eller imod; vi kan ikke stille nogen ændringsforslag, og det er selvfølgelig kedeligt.

Vi kan godt tilsige en velvillig, måske lidt skeptisk medvirken i udvalgsbehandlingen.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er bestemt de snurrigste ting, vi kan opleve i dette folketing. Forleden, at regeringspartierne mente, at det ligefrem var nødvendigt med en folketingsbeslutning for at kommunikere med justitsministeren, og nu fra SFs side, at det ligefrem skulle være en regel for justitsministeren, når han udarbejder lovforslag, at han sætter sig ned og siger: hvad kan jeg finde på, der er til gavn for dem med de velspækkede tegnebøger? Det er meget snurrit, at man kan have en sådan indstilling.

Meget kan man sige, og et og andet kan bestemt også siges om denne regering, men at man ligefrem begynder at opdele det dan-

[Bernhard Baunsgaard]

ske retssystem på den måde efter tegnebogen!

Nå, om selve lovforslag nr. L 118 vil jeg gerne sige, at det, som jeg synes er meget afgørende, er, at man har forsøgt at stille forbrugeren bedre. Uanset tykkelsen af tegnebogen skal det nu være sådan, at forbrugeren kan få anlagt sag mod virksomheden dér, hvor han bor. Det synes jeg er en stor fordel. Om vi så kan gå endnu længere med at gøre det forståeligt for folk, ved jeg ikke. Det vil vi gerne være med til at se på i udvalget, men vi er positivt indstillet over for lovforslaget.

Derefter kommer vi til L 119, lovforslaget om EF-domskonventionen, og i disse EF-pakketider glæder det mig overordentligt, at der her er tale om åbenhed fra EF-landenes side. Man er stærkt interesseret i, at det ikke alene bliver noget, der vedrører EF-landene, men helst bliver en fælleseuropæisk sag. Det lyder godt og er meget tiltalende, og at det er godt med international godkendelse af retstilstanden, det skal være så sandt, som det er skrevet i ministerens tale. Jeg glæder mig over, at det bliver nemmere at få sin ret, også selv om denne ret skal opnås i udlandet.

Poulsgaard (FP):

Fremskridtspartiet er positivt indstillet over for lovforslag nr. L 119. For det kan da godt være, at en portugisisk afgørelse i et enkelt tilfælde er anderledes, end resultatet var blevet, hvis sagen var blevet ført for Ballerup ret, men det er småting i forhold til, at både den portugisiske og den danske handelspartner føler sig trygge og, når tvistigheder opstår, får lettere ved at få en endelig afgørelse uden alt for mange krumspring og spillfægterier baseret på, at det danske og det portugisiske retssystem er forskellige. Vi er altså positive over for lovforslag nr. L 119.

Derimod må vi nok stille os lidt mere forbeholdne over for lovforslag nr. L 118. Vi mener, at de danske værnetingsregler slet ikke fungerer så dårligt i praksis, og at det i sig selv er en fordel at blive stående ved det, man har vænnet sig til, mens nydannelse skaber utryghed og usikkerhed. På den anden side er vi da enige i, at L 118 teknisk indeholder forenklinger og skaber mere overskuelighed i visse dele af lovgivningen. Vi forudser, at der kan komme ændringsforslag

til L 118, måske baseret på henvendelser fra de berørte interessegrupper, hvis disse da overhovedet er optaget af, at folketinget blandt sine store papirbunker også har dette forslag til behandling.

Som sagt må vi se, hvordan den endelige udformning af L 118 bliver, og det kan da godt ske, at det ender med, at vi kan sige ja til L 118 også.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Også denne gang kan jeg glæde mig over den tilslutning, der er givet til lovforslagene – så vidt jeg kan høre fra alle sider.

Noget af det rigtigste i debatten blev efter min mening sagt af hr. Leif Hermann, da han sagde: det er ikke nemt, det her. Det synes jeg er ganske rigtigt. Det var med tanker tilbage på international privatret og forsøg på at lære den, og jeg synes selvfølgelig, som også flere andre ordførere har sagt, at det kan forekomme noget indviklet. Når hr. Korneliusen udtrykte det håb, at justitsministeriets embedsmænd og jeg nu vidste helt, hvad det drejede sig om, vil jeg gerne svare, at det mener jeg, men jeg vil nødigt høres i det. Men jeg synes også, at det er rigtigt, at sager af den karakter i det væsentlige behandles i udvalget.

Der har været tilslutning til principperne i begge lovforslag og den udvidede forbrugerbeskyttelse, der er tale om i lovforslaget om retsplejeloven, hvor ændringerne i § 244 og § 245, stk. 2, jo efter min opfattelse klart er af interesse for forbrugere.

Med hensyn til lovforslaget om domskonventionen vil jeg gerne sige i anledning af de bemærkninger, som hr. Bjørn Elmquist og vist også hr. Korneliusen kom med, at vi har gjort, hvad vi kunne for at støtte, at de nordiske lande kom med i konventionsarbejdet, og dette arbejde er allerede vidt fremskredet i en komité med deltagelse af EF-Kommissionen. Østrig har fået tilbud om at deltage, men har selv valgt at holde sig udenfor, men det er sandsynligt, at vi bilateralt vil kunne få en aftale med Østrig.

Bare disse bemærkninger vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt man kunne inddrage flere, og jeg vil da bekræfte, at det ser vi meget gerne. Det var jo i den forbindelse, jeg nævnte Europarådet før, for vi har jo på mange måder et samkvem med samtlige Eu-

[Justitsministeren]

roparådets lande, der kunne gøre det særdeles fordelagtigt for os, om vi kunne få domskonventionen til at gælde uden videre i forhold til dette større antal lande. Vi vil altså gerne arbejde for det, men som nævnt har vi anset det for at være vores største interesse og også det, det er naturligt for os at arbejde mest for, at de nordiske lande bliver omfattet af konventionen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget.

(Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 28. januar 1986 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 10.57
